

Nekalá soutěž

Samotné zjištění o podobnosti výrobků účastníků neumožňuje učinit závěr, že se žalovaný svým jednáním dopouští parazitování na soutěžních výkonech žalobce. Podmínkou takového jednání v nekalé soutěži je, že soutěžitel těží z konkrétního úsilí a nákladů jiného soutěžitele a získává tak soutěžní výhodu spočívající v tom, že sám nemusí takové náklady vynakládat. Přitom se z povahy hospodářské soutěže musí jednat o takové (soutěžně významné) úsilí a náklady, jejichž těžení ze strany jiného soutěžitele představuje jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže. Ty však připouští jistou míru agresivity a podnikatelské vychytralosti s cílem se na trhu se prosadit. Navíc zákaz těžení z takového úsilí a nákladů jiného soutěžitele neplatí jednou provždy, ale pouze po dobu odpovídající zhodnocení postavení tohoto soutěžitele na trhu tak, aby toto úsilí a náklady, byly tržně vyrovnány.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 23 Cdo 2027/2020-228 ze dne 31.8.2020)

Nejvyšší soud rozhodl ve věci žalobkyně MIVARDI s.r.o., se sídlem v P., zastoupené JUDr. F.V., advokátem se sídlem v P., proti žalované Zfishing Sport Wholesale s.r.o., se sídlem v P., zastoupené JUDr. Ing. M.O., Ph.D., advokátem se sídlem v P., o ochranu před nekalou soutěží a ochranu autorských práv, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 37 C 4/2017, o dovolání žalované proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 2. 2020, č. j. 3 Co 45/2019-191, tak, že rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 2. 2020, č. j. 3 Co 45/2019-191, se v rozsahu, v jakém jím byl změněn rozsudek soudu prvního stupně, zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací Vrchnímu soudu v Praze k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

I. Dosavadní průběh řízení

1. Napadeným rozsudkem odvolací soud částečně změnil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2018, č. j. 37 C 4/2017-116, tak, že uložil žalované povinnost zdržet se výroby, distribuce a prodeje obalů na rybářské pruty, které prodává pod názvem „Classic Rod Holdall 2 Rods“ a „Royal Rod Holdall 3 Rods“, a to včetně veškeré reklamy na tyto výrobky a nabízení těchto výrobků k prodeji, a tyto obaly dosud neprodané zničit, v části pak rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a v části zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

2. Rozhodl tak o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala po žalované (mimo jiné) zdržení se výroby, distribuce a prodeje shora uvedených výrobků a zničení všech těchto dosud vyrobených výrobků, a to (mimo jiné) z důvodu, že žalovaná se svým jednáním dopouští nekalosoutěžního jednání, neboť uvádí na trh dokonalé kopie obalů na rybářské pruty, které dříve navrhla a uvedla jako jedinečné na trh žalobkyně. Žalovaná na svoji obranu uváděla, že řešení výrobků žalobkyně není nijak originální a je dáno konstrukčními a standardizovanými požadavky rybářských prutů. Provedení výrobků žalované není identické s výrobky žalobkyně a na trhu jsou běžné dostupné výrobky stejného typu i dalších soutěžitelů.

3. Odvolací soud vyšel jednak ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, jednak po částečném zopakování dokazování rovněž z vlastních zjištění, a dospěl ke skutkovému závěru, podle kterého žalobkyně uvádí na trh od roku 2010 obaly na pruty pod názvy „Multi“ a „Eco“ a žalovaná od října

2016 uvádí na trh obaly na pruty pod názvy „Classic Rod Holdall 2 Rods“ a „Royal Rod Holdall 3 Rods“. V obou případech se jedná o dva typy obalů na pruty, buď na dva nebo na tři pruty. Takřka shodné je barevné provedení těchto výrobků, jejich tvar a velikost. Co do umístění kapes a dalších pomocných popruhů a poutek jsou výrobky účastnic obdobné, nikoliv totožné. Výrobky se odlišují použitým materiálem a logem, jež je na výrobku výrazně umístěno. Obaly na pruty nabízejí na trhu i jiné osoby, a to v různých délkách a s různým počtem pouzder na pruty, některé varianty mají i vypouklinu kvůli navijáku.

4. Po právní stránce dospěl odvolací soud k závěru, že jednání žalované je jednáním v hospodářském styku, když žalovaná je přímým konkurentem žalobkyně na trhu s rybářskými potřebami. Při posouzení, zda vytýkané jednání je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, je třeba dle odvolacího soudu vycházet z hlediska průměrného spotřebitele, jenž má dostatek informací a je v rozumné míře pozorný a opatrný s ohledem na sociální kulturní a jazykové faktory.

5. Při posouzení zaměnitelnosti výrobků účastnic je nutno dle odvolacího soudu posoudit prvky, které mohou být příznačné pro žalobkyni (tedy nikoli technicky předurčené). Je nutno posuzovat celkový dojem průměrného spotřebitele a rozlišit, zda obaly na pruty žalované mají podstatné odlišné prvky, které ve svém souhrnu vytváří u průměrného spotřebitele celkově odlišný dojem či zda se jedná pouze o nepodstatné detaily, jichž si průměrný spotřebitel nepovšimne. Obaly na rybářské pruty tak mohou být ze své povahy (předurčené rozměry přepravovaných prutů) totožné co do rozměrů (délky, šířky a hloubky), existence zipů k uzavírání obalů, popruhů k usnadnění transportu obalů a kapes pro uložení dalších rybářských potřeb. Dle odvolacího soudu nicméně výrobky žalované vyvolávají stejný celkový dojem, pokud vykazují značnou podobnost až shodu ve způsobu řešení, umístění a ve způsobu uzavírání dvou kapes na přední straně obalu a kapsy či kapes na zadní straně obalu, v identickém řešení a upevnění popruhů, v řešení obalu pro nošení prutů s navijáky či v přítomnosti stahovacího pásu opatřeného suchým zipem ve stejné části obalu a ve shodném řešení táhla zipu. Tento celkový shodný dojem nemůže narušit ani skutečnost, že obaly účastníků jsou označeny odlišnými logy.

6. S ohledem na povahu uplatněných nároků žalobkyně není naopak dle odvolacího soudu rozhodné, zda táhlo zipu užívané žalobkyní je či není autorským dílem, do jaké míry jsou barevně a grafickým rozvržením podobné e-shopy účastníků, zda jsou na trhu dostupné obaly na pruty jiných výrobců, které rovněž obsahují některé obdobné prvky, a zda jsou obaly žalobkyně výsledkem vývoje. Podstatné je, že žalobkyně s designem svých obalů přišla na tuzemský trh podstatně dříve než žalovaná a na trhu jí svědčí časová priorita.

7. Jednání žalované tak dle odvolacího soudu představuje nekalou soutěž naplněním znaků její generální klauzule podle § 2976 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“), a znaků speciálních skutkových podstat vyvolání nebezpečí záměny podle § 2981 o. z. a parazitování na pověsti podle § 2982 o. z.

II. Dovolání a vyjádření k němu

8. Rozsudek odvolacího soudu v rozsahu jeho měnící části napadla žalovaná dovoláním, které považuje za přípustné podle § 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), a to (vzhledem k celkovému obsahu dovolání) pro posouzení otázky hmotného práva týkající se podmínky nekalé soutěže jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže a rovněž otázky hmotného práva týkající se podmínky nekalé soutěže spočívající ve způsobilosti jednání soutěžitele přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil dle žalované od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu.

9. Nesprávné právní posouzení otázky jednání žalované v rozporu s dobrými mravy soutěže odvolacím soudem shledává žalovaná v tom, že odvolací soud v rozporu se závěry vyjádřenými v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2007, sp. zn. 32 Odo 1125/2006, nepřihlédl při řešení této otázky, jež je otázkou právní a nikoli skutkovou, ke všem okolnostem věci. Nevzal v úvahu, že výrobky žalované jsou, stejně jako je tomu celosvětově, vyráběny v Číně, a tím pádem jsou tvarově shodné nebo obdobné, liší se pouze barvou, příp. detaily, jako je délka zipu nebo použitý materiál. I kdyby byly výrobky účastnic podobné, což nejsou, nebylo by možno učinit zjednodušený závěr, že jednání žalované je v rozporu s dobrými mravy soutěže, jak vyplývá též ze závěrů vyjádřených v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2006, sp. zn. 32 Odo 267/2005.

10. Právní posouzení otázky způsobilosti jednání žalované přivodit újmu jinému soutěžiteli nebo zákazníkům je dle žalované v rozporu se závěry vyjádřenými v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2008, sp. zn. 32 Cdo 139/2008, podle něhož pouhé způsobení újmy soutěžiteli ještě nevypovídá o nekalém charakteru soutěžního jednání, jestliže je druhým působena hospodářská újma takovými prostředky, které jsou v hospodářském boji považovány za slušné, což nevyklučuje určitou dávku soutěžení agresivity a lstivosti. Pokud by určité jednání bylo zakazováno jen na základě vysoce teoretické možnosti újmy, šlo by o málo důvodné omezení podnikatelské svobody. Újma v zanedbatelném rozsahu vlastně újmou není.

11. Žalovaná dále namítla, že odvolací soud neprovedl v odvolacím řízení žalovanou navržené důkazy a že jeho rozhodnutí trpí nepřezkoumatelností. Odvolací soud se dle žalované v napadeném rozsudku nevypořádal dostatečným a přesvědčivým způsobem s argumentací žalované, že její jednání není v rozporu s dobrými mravy soutěže způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům či zákazníkům. Rovněž se dle žalované jedná o rozhodnutí překvapivé, když odvolací soud neseznámil účastníky se svým právním názorem a neposkytl účastníkům poučení podle § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř.

12. Žalovaná navrhla, aby dovolací soud změnil v napadeném rozsahu rozsudek odvolacího soudu tak, že se rozsudek soudu prvního stupně potvrzuje, popř. aby rozsudek odvolacího soudu v tomto rozsahu zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení. Žalovaná dále navrhla, aby dovolací soud v napadeném rozsahu odložil vykonatelnost rozsudku odvolacího soudu do právní moci rozhodnutí, kterým bude dovolací řízení skončeno.

13. Žalobkyně se k dovolání žalované vyjádřila tak, že považuje rozsudek odvolacího soudu za správný. Má za to, že odvolací soud na otázku týkající se rozporu jednání žalované s dobrými mravy soutěže v napadeném rozsudku odpověděl a jeho závěr je v souladu s ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu. Ve zbytku pak žalovaná vytýká dle žalobkyně odvolacímu soudu pouze nesprávnost skutkových zjištění, k jejichž přezkumu však dovolací soud povolán není. Dle žalobkyně dosavadní řízení netrpí ani vytýkanými vadami a k porušení práva žalované na spravedlivý proces tak dojít nemohlo. Žalobkyně navrhla, aby dovolací soud dovolání žalované zamítl.

III. Přípustnost dovolání

14. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno v zákonné lhůtě a oprávněnou osobou, zastoupenou advokátem (§ 240 odst. 1 a § 241 odst. 1 o. s. ř.), posoudil, zda je dovolání přípustné.

15. Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

16. Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené

rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

17. Podle § 241a odst. 1 až 3 o. s. ř. dovolání lze podat pouze z důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci (odst. 1). V dovolání musí být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá, vymezení důvodu dovolání, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání (§ 237 až 238a) a čeho se dovolatel domáhá (dovolací návrh) (odst. 2). Důvod dovolání se vymezí tak, že dovolatel uvede právní posouzení věci, které pokládá za nesprávné, a že vyloží, v čem spočívá nesprávnost tohoto právního posouzení (odst. 3).

18. Přípustnost dovolání nezakládá námitka dovolatelky týkající se rozsahu provedení dokazování v řízení před odvolacím soudem, neboť tímto dovolatelka napadá ve skutečnosti správnost skutkových zjištění odvolacího soudu o vlastnostech výrobků účastnic, jež však dovolacímu přezkumu nepodléhá (srov. § 241a odst. 1 a § 242 odst. 3 věty první o. s. ř.).

19. Obdobně pak přípustnost dovolání nemůže vyplývat z námítky nedostatečnosti odůvodnění napadeného rozhodnutí odvolacího soudu nebo absence procesního poučení v odvolacím řízení, neboť tím dovolatelka nepředkládá žádnou právní otázku, na jejímž vyřešení napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí, nýbrž tvrdí jinou vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, k níž může dovolací soud přihlídnout pouze tehdy, je-li dovolání přípustné (§ 242 odst. 3 věta druhá o. s. ř.). Podle § 237 o. s. ř. přípustnost dovolání může založit jen skutečnost, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, tedy otázky právní, kterými nejsou námitky dovolatelky ke konkrétnímu procesnímu postupu soudu. Vada řízení sama o sobě přípustnost dovolání nezakládá (srov. též např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 9. 2014, sp. zn. 23 Cdo 1453/2014, či ze dne 4. 2. 2015, sp. zn. 23 Cdo 4905/2014).

20. Dovolatekou formulovaná (druhá) otázka, jež je otázkou hmotného práva, týkající se posouzení způsobilosti jednání v hospodářském styku přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, přípustnost dovolání rovněž nezakládá, neboť odvolací soud se při řešení této otázky od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu neodchýlil.

21. Dovolací soud ve svém rozhodování dospěl k závěru, že při posuzování otázky, zda jednání soutěžitele je či není způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, je nutno přihlídnout ke všem okolnostem konkrétní věci. Pro posouzení určitého jednání jako jednání nekalosoutěžního se vyžaduje pouhá způsobilost přivodit újmu soutěžitelům nebo zákazníkům, není tedy nutný sám vznik újmy. Možnost, že jednomu nebo druhému z uvedených subjektů bude způsobena újma, musí být ovšem možností reálnou, nikoliv vyspekulovanou a velmi nepravděpodobnou. Pokud by určité jednání bylo zakazováno jen na základě vysoce teoretické možnosti újmy, šlo by o málo důvodné omezení podnikatelské svobody. Zákon nijak neurčuje rozsah újmy, která musí z určitého jednání alespoň hrozit, aby takové jednání mohlo být posouzeno jako nekalosoutěžní. Nehovoří např. o újmě značného rozsahu, újmě podstatné apod. Lze však dospět k názoru, že újma (ať již hrozící nebo skutečně existující) v zanedbatelném rozsahu vlastně újmou není (srov. obdobně na základě právní úpravy účinné do 31. 12. 2013 podle § 44 a násl. zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník, např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2008, sp. zn. 32 Cdo 139/2008).

22. Dovolací soud dále formuloval závěr, podle kterého u podmínky nekalé soutěže spočívající ve způsobilosti jednání soutěžitele přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům není třeba současně zkoumat snahu soutěžitele zjednat pro sebe či jiného prospěch, neboť tuto podmínku generální klauzule neobsahuje. Může se jednat jak o újmu materiální (škodu), tak i újmu imateriální

(srov. obdobně na základě právní úpravy účinné do 31. 12. 2013 např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2007, sp. zn. 32 Odo 1125/2006, uveřejněný pod číslem 96/2008 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

23. Byť tak odvolací soud ve svém rozhodnutí výslovně neuvedl, je přesto z jeho rozhodnutí zřejmé, že shledal jednání žalované způsobit újmu přinejmenším žalobkyni snížením tržního odbytu jejího zboží v důsledku nabytí výhodnějšího soutěžního postavení na straně žalované. S ohledem na zjištěné vzájemné soutěžní postavení účastnic na relevantním trhu je pak zřejmé, že se nejedná o způsoblost přivodit újmu pouze zanedbatelnou.

24. Lze tak uzavřít, že řešení předmětné otázky dovolatelky odvolacím soudem je v souladu se shora uvedenými závěry ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu a odvolací soud se v napadeném rozhodnutí od této rozhodovací praxe neodchýlil.

25. Dovolací soud nicméně shledává dovolání přípustným pro řešení dovolatelkou vymezené první otázky, jež je otázkou hmotného práva, týkající se podmínek jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu.

IV. Důvodnost dovolání a právní úvahy dovolacího soudu

Posouzení existence vad řízení

26. Vzhledem k přípustnosti dovolání přezkoumal dovolací soud na prvním místě podle § 242 odst. 3 věty druhé o. s. ř., zda řízení nebylo postiženo vadami uvedenými v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., jakož i jinými vadami řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, a shledal, že řízení před soudy obou stupňů takovými vadami zatíženo nebylo.

27. Ve vztahu k dovolatelkou namítané nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku odvolacího soudu je možno uvést, že otázka, za jakých okolností je možno považovat rozhodnutí odvolacího soudu za nepřezkoumatelné, byla v rozhodování dovolacího soudu již vyřešena a rozhodovací praxe dovolacího soudu se ustálila v závěru, že měřítkem toho, zda lze v dovolacím řízení považovat rozhodnutí odvolacího za přezkoumatelné, je především zájem účastníků řízení na tom, aby mohli náležitě využít dovolání jako opravného prostředku proti tomuto rozhodnutí. I když rozhodnutí odvolacího soudu nevyhovuje všem požadavkům na jeho odůvodnění, není zpravidla nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění nejsou podle obsahu dovolání na újmu práv účastníků řízení. Rozhodnutí odvolacího soudu je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů tehdy, když vůči němu nemůže účastník, který s rozhodnutím nesouhlasí, náležitě formulovat důvody dovolání, a ani soud rozhodující o tomto opravném prostředku nemá náležité podmínky pro zaujetí názoru na věc. Nelze pokládat za nepřezkoumatelné takové rozhodnutí, u něhož je všem účastníkům nepochybné, jak a proč bylo rozhodnuto (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2543/2011, uveřejněný pod číslem 100/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2015, sp. zn. 22 Cdo 3814/2015).

28. Kromě toho Ústavní soud opakovaně vysvětlil, že není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná (srov. nález Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, a usnesení Ústavního soudu ze dne 14. 6. 2012, sp. zn. III. ÚS 3122/09).

29. Z obsahu dovolacích důvodů formulovaných žalovanou vyplývá, že jí bylo zřejmé, že odvolací soud posoudil jednání žalované jako jednání v nekalé soutěži z důvodu vzájemné podobnosti vzhledu a provedení výrobků uváděných na trh oběma účastnicemi v očích průměrného spotřebitele a s ohledem na dřívější uvedení výrobků žalobkyně na trh.

30. Byť tedy dovolatelka ve svém dovolání namítá nepřezkoumatelnost dovoláním napadeného rozsudku odvolacího soudu, přesto je z obsahu jejího dovolání zřejmé, že věděla, jak odvolací soud rozhodl a z jakého důvodu. Protože ani případné nedostatky odůvodnění rozsudku odvolacího soudu nemohly být na újmu práv dovolatelky, není možné úspěšně dovozovat, že by rozhodnutí odvolacího soudu bylo nepřezkoumatelné (srov. obdobně např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 10. 2014, sp. zn. 21 Cdo 3466/2013).

31. Lze tak uzavřít, že odůvodnění napadeného rozhodnutí odvolacího soudu je v tomto smyslu srozumitelné a dostatečné a řízení v projednávané věci touto vytýkanou vadou netrpí.

32. Napadené rozhodnutí odvolacího soudu nelze označit ani za rozhodnutí překvapivé, neboť mu není možno vytknout, že by předmětnou věc z pohledu předchozího řízení posuzovalo originálně, čímž by byla účastníkům upřena možnost adekvátní reakce a hájení jejich zájmů. Nelze nikterak dovodit, že by účastníci měli znát výsledný závěr soudu o projednávané věci dříve, než je vysloven v jeho rozhodnutí (viz např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2013, sp. zn. 23 Cdo 370/2011, a ze dne 4. 5. 2016, sp. zn. 28 Cdo 3387/2015, či usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 11. 2008, sp. zn. I. ÚS 245/07).

33. Otázka, zda v důsledku vzájemné podobnosti výrobků účastnic se žalobkyně dopustila nekalé soutěže jednáním v hospodářském styku v rozporu s dobrými mravy soutěže způsobilým přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, byla v projednávané věci posuzována již v řízení před soudem prvního stupně, navíc podle totožných hmotněprávních norem jako v napadeném rozhodnutí odvolacího soudu, proto rozhodnutí odvolacího nelze označit za překvapivé.

34. Důvodná není ani námitka dovolatelky o absenci poučení podle § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř. v odvolacím řízení, neboť odvolací soud své rozhodnutí na neunesení břemene tvrzení a břemene důkazního žalovanou nezaložil. Břemenem tvrzení a břemenem důkazním se rozumí procesní odpovědnost účastníka řízení za to, že v řízení jsou vylíčeny všechny rozhodující skutečnosti jím uplatněného nároku či obrany proti tomuto nároku a tato tvrzení byla prokázána, tj. nesplní-li účastník povinnosti vyplývající z ustanovení § 101 odst. 1 písm. a) a b) o. s. ř., a že z tohoto důvodu muselo být rozhodnuto o věci samé v jeho neprospěch. Smyslem těchto břemen je umožnit soudu rozhodnout o věci samé i v tzv. skutkové (důkazní) nouzi, tedy v takových případech, kdy určitá skutečnost, významná podle hmotného práva pro rozhodnutí o věci, pro nečinnost účastníka nebo vůbec (objektivně vzato) nebyla tvrzena a prokázána, takže výsledky hodnocení důkazů neumožňují soudu přijmout závěr ani o existenci této skutečnosti ani o tom, že tato skutečnost nenastala (srov. obdobně např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2002, sp. zn. 21 Cdo 762/2001).

35. Odvolací soud nicméně po zopakování dokazování v odvolacím řízení dospěl k (pozitivnímu) skutkovému zjištění o rozsahu podobnosti výrobků účastnic a o časové prioritě výrobků žalobkyně na trhu a na tomto svém zjištění založil svůj právní závěr. Jeho rozhodnutí proto není ve vztahu k obraně dovolatelky založeno na stavu tzv. skutkové (důkazní) nouze, a tudíž ani na existenci podmínek pro rozhodování o věci na základě břemene tvrzení a břemene důkazního, k nimž dovolatelka svoji námitku vztahuje.

Posouzení rozporu s dobrými mravy soutěže v souvislosti s uvedením shodných či podobných výrobků na trh

36. Dovolání je důvodné, neboť rozhodnutí odvolacího soudu spočívá při vyřešení shora uvedené otázky žalované, jež zakládá přípustnost jejího dovolání, na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 1 o. s. ř.).

37. Právní posouzení věci je činnost soudu spočívající v podřazení zjištěného skutkového stavu pod hypotézu (skutkovou podstatu) vyhledané právní normy, jež vede k učinění závěru, zda a komu soud právo či povinnost přizná, či nikoliv.

38. Nesprávným právním posouzením věci je obecně omyl soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav (skutková zjištění), tj. jestliže věc posoudil podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

39. Podle § 2976 o. z. kdo se dostane v hospodářském styku do rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, dopustí se nekalé soutěže. Nekalá soutěž se zakazuje (odst. 1). Nekalou soutěží podle odstavce 1 je zejména vyvolání nebezpečí záměny a parazitování na pověsti závodu, výrobku či služeb jiného soutěžitele [odst. 2 písm. c) a d)].

40. Podle § 2981 odst. 2 a 3 o. z. nebezpečí záměny vyvolá i ten, kdo užije zvláštního označení závodu nebo zvláštního označení či úpravy výrobku, výkonu nebo obchodního materiálu závodu, které v zákaznických kruzích platí pro určitý závod za příznačné (odst. 2). Stejně tak vyvolá nebezpečí záměny, kdo napodobí cizí výrobek, jeho obal nebo výkon, ledaže se jedná o napodobení v prvcích, které jsou již z povahy výrobku funkčně, technicky nebo esteticky předurčeny, a napodobitel učinil veškerá opatření, která lze na něm požadovat, aby nebezpečí záměny vyloučil nebo alespoň podstatně omezil, pokud jsou tato jednání způsobila vyvolat nebezpečí záměny nebo klamnou představu o spojení se soutěžitelem, jeho závodem, pojmenováním, zvláštním označením nebo s výrobkem či výkonem jiného soutěžitele (odst. 3).

41. Podle § 2982 o. z. parazitováním je zneužití pověsti závodu, výrobku nebo služby jiného soutěžitele umožňující získat pro výsledky vlastního nebo cizího podnikání prospěch, jehož by soutěžitel jinak nedosáhl.

42. Dovolací soud ve svém rozhodování dospěl k ustálenému závěru, že jednáním v nekalé soutěži je pouze takové jednání, které naplňuje všechny podmínky generální klauzule nekalé soutěže podle § 2976 odst. 1 o. z. (srov. obdobně na základě právní úpravy účinné do 31. 12. 2013 rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2007, sp. zn. 32 Odo 1125/2006, uveřejněný pod číslem 96/2008 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, dle účinné právní úpravy srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2019, sp. zn. 23 Cdo 4297/2018).

43. Ustanovení § 2976 odst. 1 o. z. a následující chrání hospodářskou soutěž jako takovou. Ochrana hospodářské soutěže znamená na straně jedné dodržení fair pravidel soutěže, zejména nastavení alespoň srovnatelných výchozích podmínek nutných pro to, aby výsledky, jichž soutěžitel dosáhl, odpovídaly především jeho poctivě vynaloženému úsilí, na straně druhé vyžaduje též zachování přiměřeně „bezpečného“ trhu pro zákazníka.

44. Dobré mravy soutěže jsou tak jedním z předpokladů, které musí být splněny, aby určité jednání mohlo být v souladu s § 2976 odst. 1 o. z. označeno za nekalou soutěž. Právě užití pojmu dobré mravy soutěže řadí toto ustanovení k právním normám s relativně neurčitou hypotézou. Dobré mravy judikatura ustáleně charakterizuje jako souhrn společenských, kulturních a mravních norem, jež v historickém vývoji osvědčují jistou neměnnost, vystihují podstatné historické tendence, jsou sdíleny

rozhodující částí společnosti a mají povahu norem základních.

45. Pojem dobré mravy soutěže je však třeba poněkud modifikovat, a to právě proto, že se uplatňují v hospodářské soutěži, tj. v prostředí, kde cílem je na trhu se prosadit, získat zde oproti jiným výhodu, což předpokládá jistou míru agresivity a „podnikatelské vychytralosti“. Je však třeba vždy dodržet korektní a soutěžně přijatelné metody. Samozřejmým předpokladem jednání v souladu s dobrými mravy soutěže je zachovat poctivost a slušnost (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2018, sp. zn. 23 Cdo 4554/2017).

46. Dobré mravy soutěže proto představují zvláštní kategorii odlišnou od dobrých mravů jako takových a spjatou s principy poctivého hospodářského styku. Soutěžení na trhu připouští určitou míru agresivity, avšak ani zde se nelze dopouštět jednání, které je ve vztahu k ostatním soutěžitelům zákeřné, podvodné či parazitující nebo předstupuje před spotřebitele a zákazníky s klamavými údaji (srov. obdobně podle právní úpravy účinné do 31. 12. 2013 např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 10. 1. 2011, sp. zn. 23 Cdo 5184/2009, a ze dne 30. 10. 2014, sp. zn. 23 Cdo 3338/2012, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2015, sp. zn. 23 Cdo 1962/2015)

47. Zákaz vyvolání nebezpečí záměny v hospodářském styku vyplývá ze samé logiky tržní konkurence. Zákazník musí mít možnost volby a hodnocení totožných nebo podobných výrobků různých prodávajících. Výrobky proto musí být označeny tak, aby se daly odlišit a takovou vědomou volbu umožňovaly. Pokud tomu tak není a některý ze soutěžitelů vyvolá dojem, že jeho výrobek je vlastně výrobek jiného soutěžitele, popírá základní vlastnost trhu - možnost svobodné volby z nabídky výrobků různých prodávajících. Předpokladem nekalého jednání vyvoláním nebezpečí záměny je buď skutečnost, že se daný výrobek stal pro závod určitého soutěžitele příznačný, nebo je nemravnost jednání soutěžitele dána tím, že při napodobení cizího výrobku neučinil veškerá opatření, která na něm lze požadovat, aby nebezpečí záměny vyloučil nebo alespoň podstatně omezil (srov. obdobně podle právní úpravy účinné do 31. 12. 2013 rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 7. 2010, sp. zn. 23 Cdo 2962/2009).

48. K tomu je možno doplnit, že delikt nekalé soutěže vyvoláním nebezpečí záměny v souvislosti s napodobením výrobků jiného soutěžitele je nutno vykládat rovněž s ohledem na znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách), podle jejíhož čl. 5 odst. 2 ve spojení s bodem 13. přílohy I této směrnice propagace podobného výrobku konkrétního výrobce způsobem, jenž cíleně vede k uvedení spotřebitele v omyl tak, že uvěří, že daný výrobek je vyroben tímž výrobcem, i když tomu tak není, je obchodní praktikou považovanou za všech okolností za nekalou.

49. Nekalosoutěžní jednání parazitováním na soutěžních výkonech (v širším slova smyslu) jiného soutěžitele, ať již v podobě typové skutkové podstaty parazitování na pověsti podle § 2982 o. z. či jiného jednání v hospodářském styku v rozporu s dobrými mravy soutěže způsobilého přivodit újmu soutěžitelům nebo zákazníkům podle § 2976 odst. 1 o. z., předpokládá, že soutěžitel těží z úsilí a nákladů jiného soutěžitele a získává tak soutěžní výhodu spočívající v tom, že sám nemusí takové náklady vynakládat. Soutěžiteli z tohoto důvodu však nenáleží kupříkladu právo výlučného užívání určitého nového řešení výrobku v předstihu před ostatními soutěžiteli a právo bránit se proti všem ostatním na trhu v převzetí a užívání tohoto řešení bez jeho souhlasu jednou provždy, ale pouze po dobu odpovídající zhodnocení postavení tohoto soutěžitele na trhu tak, aby náklady, jež bylo třeba k prosazení tohoto řešení vynaložit, byly vyrovnány, a aby přínos nového řešení byl oceněn v jeho určitém postavení na trhu. Smyslem ani účelem ochrany proti jednání v nekalé soutěži není zakonzervovat určitý stav, který by v důsledku vyhovění zdržovacím nárokům nastolil časově

neomezené monopolní postavení takového soutěžitele na trhu a tím znemožnil volnou tržní soutěž (srov. podle právní úpravy účinné do 31. 12. 2013 např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2014, sp. zn. 23 Cdo 2382/2012).

50. Shora uvedené závěry rozhodovací praxe lze s ohledem na skutkové okolnosti v projednávané věci vyjádřit jinými slovy tak, že samo uvedení výrobků na trh, jež jsou svým vzhledem či provedením shodné s výrobky jiného soutěžitele nebo jsou těmto výrobkům podobné (aniž by výrobky tohoto soutěžitele byly zároveň vyjádřením předmětu některého z absolutních práv duševního vlastnictví), nelze bez dalšího považovat za jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže. Samotná podstata (resp. samo konkurenční prostředí) hospodářské soutěže totiž spočívá právě v tržní nabídce konkurenčně substituovatelných výrobků.

51. Nekalosoutěžním se takové jednání stává pouze tehdy, je-li jeho důsledkem narušení hospodářské soutěže jednáním v rozporu s jejími dobrými mravy způsobilým přivodit újmu jiným soutěžitelům či zákazníkům, a to zejména v podobě klamání zákazníků, vyvolání nebezpečí záměny či parazitování na soutěžních výkonech jiného soutěžitele. V rozporu s dobrými mravy soutěže je uvedení takového výrobku soutěžitelem na trh kupříkladu tehdy, stal-li se vzhled či provedení shodného nebo obdobného výrobku příznačným v zákaznických kruzích pro závod jiného soutěžitele nebo neučinil-li soutěžitel dostatečné opatření pro vyloučení či podstatné omezení vyvolání nebezpečí záměny nebo klamné představy o spojení svého výrobku s jiným soutěžitelem (zpravidla např. zřetelným umístěním svého loga na výrobek či jeho obal) nebo těžil-li soutěžitel ze soutěžně významného úsilí a nákladů jiného soutěžitele.

Posouzení v poměrech projednávané věci

52. Při promítnutí shora uvedených závěrů do poměrů projednávané věci nelze považovat rozhodnutí odvolacího soudu za správné, jelikož je založeno na pouhém zjištění, že vzhled a provedení výrobků účastnic jsou z pohledu průměrného spotřebitele podobné a že žalobkyně uvedla své výrobky na trh dříve. Zároveň je nutno vzít v úvahu, že závěr odvolacího soudu není nikterak opodstatněn zjištěním, že by žalobkyni svědčilo ve vztahu k jejím výrobkům některé absolutní právo duševního vlastnictví.

53. V případě odvolacím soudem dovozeného nekalosoutěžního jednání žalované v podobě vyvolání nebezpečí záměny výrobků účastnic není rozhodující, zda zákazník (průměrný spotřebitel) rozliší vzhled nebo provedení jejich výrobků či nikoli. Rozhodující je pouze zjištění, zda na straně zákazníka (průměrného spotřebitele) existuje vzhledem ke všem zjištěným okolnostem věci způsobilost záměny těchto výrobků jako soutěžních výkonů odlišných soutěžitelů. Tato způsobilost je pak ve smyslu § 2981 odst. 2 a 3 o. z. dána buď tím, že v zákaznických kruzích vznikla příznačnost určité úpravy výrobku pro závod některého ze soutěžitelů nebo (u výrobků svojí úpravou nepříznačných) tím, že soutěžitel při napodobení výrobků jiného soutěžitele neučinil veškerá opatření, která lze na něm požadovat, aby nebezpečí záměny takových výrobků, resp. klamnou představu o spojení s jiným soutěžitelem (jeho závodem, pojmenováním, zvláštním označením, výrobkem či výkonem) vyloučil nebo alespoň podstatně omezil.

54. Proto závěr odvolacího soudu o vyvolání nebezpečí záměny výrobků účastnic na straně zákazníků z důvodu příznačnosti některých (tj. technicky nepředurčených) prvků vzhledu a provedení těchto výrobků pro závod žalobkyně nemůže vyplývat ze samotného dřívějšího uvedení výrobků žalobkyně na trh. Takový závěr je možno učinit pouze při zjištění, že zákaznické kruhy (od některého okamžiku) spojují dané prvky úpravy výrobku právě jen se závodem určitého soutěžitele, přičemž tato příznačnost může vzniknout i pro závod soutěžitele, který danou úpravu výrobku uvedl na trh později než soutěžitel jiný (např. z důvodu rozsáhlé propagace svého výrobku). V tomto směru proto není zjištění odvolacího soudu, že žalobkyně uvedla na trh své výrobky dříve (ve smyslu odvolacím soudem uvedené „časové priority“ výrobků žalobkyně) nikterak rozhodující.

55. Z hlediska způsobilosti jednání žalované vyvolat nebezpečí záměny výrobků účastnic tím, že žalovaná napodobila výrobky žalobkyně, je možno učinit závěr o jednání žalované v rozporu s dobrými mravy soutěže pouze tehdy, nevyjde-li v řízení najevo, že žalovaná učinila taková opatření, která lze na ní požadovat, aby nebezpečí záměny svých výrobků s výrobky žalobkyně či klamnou představu o spojení se žalovanou vyloučila nebo alespoň podstatně omezila. Proto je rozhodnutí odvolacího soudu nesprávné v závěru, že pro posouzení této podmínky nekalé soutěže není nikterak významné zjištění o označení výrobků žalované logem jejího závodu. A to zvláště za situace, kdy podle skutkového zjištění soudu prvního stupně, jež v odvolacím řízení nedoznalo změny, je logo závodu žalované umístěno na předmětných výrobcích výrazně.

56. Přitom zřetelné umístění loga vlastního závodu, je-li toto logo svým provedením způsobilé odlišovat výrobky soutěžitele od výrobků jiných soutěžitelů, může představovat právě takovou okolnost, která v očích průměrného spotřebitele vyloučí nebo alespoň podstatně omezí možnost vyvolání záměny nabízených výrobků na trhu, a to podle konkrétních okolností věci i u výrobků, jež jsou svým vzhledem či provedením shodné či podobné, resp. umožní zákazníkům rozlišit tyto výrobky jako výrobky pocházející ze závodů odlišných soutěžitelů. To ostatně vyplývá ze samotného účelu loga (ať již v podobě ochranné známky, jména, názvu či obchodní firmy soutěžitele nebo prostě obchodní značky používané soutěžitelem k označování výrobků svého závodu), jímž je právě odlišení výrobků určitého soutěžitele od výrobků soutěžitelů ostatních, a to i v případě výrobků vzhledově či provedením shodných nebo podobných.

57. Samotné zjištění o podobnosti výrobků účastnic pak neumožňuje učinit ani závěr, že se žalovaná svým jednáním dopouští parazitování na soutěžních výkonech žalobkyně. Podmínkou takového jednání v nekalé soutěži je, že soutěžitel těží z konkrétního úsilí a nákladů jiného soutěžitele a získává tak soutěžní výhodu spočívající v tom, že sám nemusí takové náklady vynakládat. Přitom se z povahy hospodářské soutěže musí jednat o takové (soutěžně významné) úsilí a náklady, jejichž těžení ze strany jiného soutěžitele představuje jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže. Ty však (jak uvedeno shora) připouští jistou míru agresivity a podnikatelské vychytralosti s cílem se na trhu se prosadit. Navíc zákaz těžení z takového úsilí a nákladů jiného soutěžitele neplatí jednou provždy, ale pouze po dobu odpovídající zhodnocení postavení tohoto soutěžitele na trhu tak, aby toto úsilí a náklady, byly tržně vyrovnány.

58. Odvolací soud svůj závěr o parazitování žalované na soutěžních výkonech žalobkyně na těchto rozhodujících skutečnostech nezaložil a naopak nesprávně uzavřel, že pro posouzení uplatněných nároků žalobkyně není rozhodující, zda vzhled výrobků žalobkyně je výsledkem jejího vlastního (výrobního) vývoje. V tomto směru mají svůj význam rovněž odvolacím soudem nezohledněná zjištění, že na trhu jsou běžně dostupné vzhledově či provedením podobné výrobky dalších soutěžitelů a že žalobkyně uvádí na trh své výrobky (již) od roku 2010.

59. Lze tak uzavřít, že rozhodnutí odvolacího soudu neobstojí, neboť odvolací soud posoudil zjištěný skutkový stav (jenž sám dovolacímu přezkumu ve smyslu § 241a odst. 1 a § 242 odst. 3 věty první o. s. ř. nepodléhá), podle právní normy, kterou nesprávně vyložil, v důsledku čehož je jeho právní posouzení věci neúplné, a tudíž nesprávné.

V. Závěr

60. Proto dovolací soud s ohledem na výše uvedené důvody dospěl k závěru, že rozhodnutí odvolacího soudu není správné a dovolání je důvodné.

61. Jelikož vzhledem k dosavadním výsledkům řízení není možné v dovolacím řízení o věci rozhodnout [§ 243d odst. 1 písm. b) o. s. ř.], dovolací soud napadený rozsudek odvolacího soudu ze shora uvedených důvodů podle § 243e odst. 1 o. s. ř. bez jednání (§ 243a odst. 1 o. s. ř.) zrušil.

Další články:

- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Nájemné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Péče o dítě \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o smlouvě budoucí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Daňová exekuce](#)
- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)
- [Autonomie vůle](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)